

Pantenius
Latweefchu Arwises.

Ar augstaß Gewefchanaß = Kummiffionesß firaun un nowehlefchanaun.

Nr. 24. Zettorideenâ 17tâ Zuhni 1826.

No Felgawas.

Arriðfan Callas-miifchâß mahzitais Jahnis
Kriifchans Pantenius tanni 12tâ Meija
deenâ pehz wehl ne pabeigta 60ta dñihwibas
gadba fawâ duffefchanaâ irr eegahjis. Wifch
preefch 33 gaddeem pee fchihs bañzas tappe
aizinahts un eefwehtihis un tanni laifa ne ween
par fawa gannamu pulka dwehfeles labbumu ne
apnizzis ruhpejees, bet zif fpehdams ir winna
meefas labflahfchanaun irr apgahdajis. Ne wee-
nas mahjas winna draudfê ne buhs, fur wifch
woi eefch flimmibahm un fehrgahm ar gudru
padohmu un ar waijadfigahm fahlehm, woi pee
lauku un dahrfu eetaifichanas un kohpfchanaß
ar mihligahm un wiffai derrigahm pamahzifcha-
nahm ne buhtu labpraht palihdfejis. No mah-
zitajeem Kursemnê wifch arriðfan tas pirmais
bija, kas behrneem tahs fargafchanaß bakfes
eepohfeja un ne ween fawâ pafchâ draudfê, bet
arriðfan dauds fimtu behrneem no kaiminu drau-
dfehlm fcho labbumu parahdija. Pehz muhsu
bohmahm wifch gan pa agri mums irr atreimts
tappis, bet Deewß fawu ufizizigu kalpu par to
daudfahrtigu labbumu, fo wifch fcheit fluffâ
prahtâ paftahdaja, taggad baggatigi gribb
eepreezinahnt un atmafahnt. Fchetras deenas
pehz winna noefchanaß arriðfan winna meita,
kas mihlu fehru deenas un nafkis kohpeja, win-
nam us muhschibu pakfal gahje.

No dñihwa wella

teifschu. — Mett, ja tiht, frustu; tif ne bih-
stees. Ne fo wairs ne darr. Ir jan, gohds
Deewam! pahrgahjufchi fchee tumfchi gaddu-
funteni, fur laudis wifszaur, un patt augfti
mahziti wihri, bohmasa, ka gan drihs wiffas
nelaimes, kas pafaulê gaddahs, no wella toh-

poht padarritas. Lohpu fehrgas, fruffu, kas
laufus nokappa, weefuli, kas ehkas apgahfch,
peemehroja tee fawâ pahrwehrta prahtâ wellam
un winna fpehfam. Ta mulkiba nomableja
winnu melnu, dewe tam weenu firga = ohtru
gaila fahju, zehle tam raggus us galwu un
peelippinaja tam, lai ne kas ne trubftu, gohwa
afti. Bet jo laudis nehme prahtu zillahnt un
labbi peeraudfihnt un isdibbinahnt, no ka wifß
zellahs un ka wifß pafaulê noteek, ne tizzeja tee
ohtram wifßu aplam us wahrdu, un ta tizziba
eefch wellu un winna warreneem darbeem fudde.
Muhsu laifds irr laudis jo gaismoti, ne leefahs
lehnt no bahbahm fo eeteiftees un turr to par
faunu, neekus tizzeht. Tomehr rohnahs wehl
fehurr turp fahds noschhlojams zilweks, kas
apmahnahs pats, bes apbohmbibas tizz, fo ne-
jehgi melch un zaur fchahdu mahnu tizzibu
fewim to bes tam jau behdupilnu muhschu wehl
jo behdigu darr, un weenas bailês miht.

Tas fahpeja mahzitajam firdi, un gribbedams
laudis gaisnoht un apdrohfhinahnt, lai welti ne
baidahs un ar mahnu tizzibu ne nomohzahs,
nehme wifch azzu = fwehdeenâ fawâ fpreddiki
draudfei no wella un winna buhfchanaß runnahnt.
Wifch ifteize wifßu, fo ween Deewa wahrds
un ta faprafchana no ta mahza. Na welns,
gars buhdams, kam, pehz Jefus apleezinafcha-
naß, fauli un meefa naw, ne weenam ne warr
rahditees, nedf trohkfni darriht, ka zilweks ar
winnu muhscham ne warr beedrotees jeb derribu
fahdu zelt, ka wifch ne warr lihdsieht nedf ap-
fahdeht, tapehz, ka wifch jau fenn us fawu
weetu noraidihts un ka winnam ar fcho pafauli
itt nekahda dalka, to wifßu isftahftija wifch tif
fkaidri, ka tur ne wahrdu ne warreja prettim
runnahnt. Ir to ne aismirfe wifch aismemnt,
ka pehz ta fwehta Jahna apleezinafchanaß

muhfu dahrgais Pestitais ihpaschi tapehz pasaulé nahzis, ka winsch tohs wella darbus isahrditu, nihzinatu un to tizzibu eefsch teem no lauschu firdim isnemtu. Beigdam's luhdse winsch farwus klauftajus, lai no wella ne bihstahs, bet jo wairak fargahs no ta launa garra, kas iseeet no stipreem, uggumigeem dsehreneem, kas zilweku darr trakku, galwu pahrnem, brihscham deemschehl! dsemde kribtamu-kaiti, ahrprahribu un zittas tahdas breefnigas slimmibas, no furrahim laudis wezzos laikos dohmaja, ka welns pee tahm wainigs un tahs zilwekam ussuhthot. Wehl no altara runnaja mahzitais behrneem no wella, derwe teem atsiht, kahds grehks tas irr, Deewam atraut gohdu un to paschu wellam doht. Winsch isteize, ka weilam ar zilwekeem ne kahda dalla wairs, ka tapehz augstam Deewam ween buhs tizzeht un us winnu palantees. Kad winsch waizaja: Kas tad mustina zilweku us grehku un besdeewibu? atbildeja neapdohmigs behrns: Wels! To apfauze winsch, isteizdams, ka, ja tas teefa, ne tas blehdis strahpejams, bet welns, fo tomehr ne warr rohkâ dabuhht. Tohp zilweks us taunu kahrdirahts, tad darra to, woi kahds besdeewigs zilweks, jeb pascha firds, fur lehti zeltahs taunas tihfoschanas. Us gallu peeteize winsch behrneem, ka par to wellu, no ka bahbas stahsta, itt ne fo buhs behdabt un ka pawissam ne buhs aplam tizzeht, fo laudis melsch; bet papreeksch labbi pahrdohmaht, woi prahtram faetahs un sapraschanai naw prettim. Zâ atlaide winsch draudsi, to paschu noswehtidams.

Laudis isklisht. Tas leelakais pulks dohdahs bes kaweschanas us mahjahm; zitti tomehr peelihp frohgâ, nem dsert un tehrseht. Jan paleek zittam galwa appala; ihpaschi Murgu Ansam. Tas, kâ no meega atmohdees, eefauzahs: Brabliht! kâ tew schodeen patikke spreddikis? Winnam atfakk' Lizzepura Zannis: Muhfu mahzitajam gan brangs Deewa wahrds. Ur to irr winsch jau dascham firdi sanehmis, un man pascham, to dsirdoht, brihscham affaras no waiga birre. Bet schodeen — lai Deews sinn — bij kâ bij. Muhfu tehwi un tehwi tehwi irr tanni tizzibâ eefsch wella dsimmusch, dsihwojuschi, pahr-

tiffusch un swehti mirruschi. Nu tohp mahzihst, ka tas ar wellu ne kas ne effus. — Zrr un irr! eebrehzahs Plattmutte Judrikis, un isteiz stahstu, fo winsch no nelaika mahtes-mahtes dsirdejis un kas skaidri leezina, ka wels gan brihscham rahdahs un laudis baid. Weens ohtrs galwu fratt'. Bramnanna Aldrikis eebtaujahs: Krohdsineeze! dohd wehl zettortu kraufschfinu, tad nemschu es juns stahsti teift, fur matti zelsees. Bet ar farwu pastihwu mehli winsch tahl ne tohp; winsch schahkstahs un schahkstahs, kamehr aismeeg.

Patlabban irr wez atlais saldats farwâ stuhrina, kluffi zeesdams, sehdejis; pabrihscham tikkai pasneedamees, noklausidams, kâ tee tur farunnajahs. Nu zeltahs winsch, peeleez ar farwu klibbu kahju pee galda, atspeeschahs us farwu krukli un fahl teift: Ne nemmeet par taunu, mihlee zeemini, ka es nahku jauktees. Zuh's isteizeet weens ohtram, fo juhs no zitteem dsirdeischi; es stahstischu juns, fo es pats redsejis. Utplehscheet azzis!

Wels pee kahka juns rahdisees.

Kad muhfu nepeemirstans Keisers un Tehws, kas pehz us to meera fauli aisgahje, muhs winneem gaddeem us farwu wedde un meh's Beemeru semne bijam, dabuju es paschâ nakts widdu us wakti stahweht wezzâ, fagruiischâ pils-mallâ, fur fenn gaddeem ne wairs laudis, bet tikkai fikpahrni, puhzes, kruppi un Deews sinn kahdi ehmi wehl mahjoja. Zuh's sinnat, ka Kree-wu saldats naw isbihjis; tomehr pahrgahje man schauschallas, kad azzis mettu us tahm kohku ehnam, kas, kad brihscham mehnes zaur padbescheem paspihdeja, kâ baidekli par teem wezzeem muhreem schahwahs pahr un man kâ wirsü nahze. Bet es nehmoht drohschu firdi, swilpoju lihgsinu saldatu dseesminu, dohmadams: Lai irr! wels tē tomehr ne buhs kohrteli nonehmis. Bet kâ tas jau eet. Kad willa peeminn, tad naw winsch tahl. Zâ ir tē. — Utgreedamees un azzis us to wezzu pilli mesdams — fo eeraugu! — zaur muhra spraugu schaujahs man ehriuga buhschana teescham wirsü. Kad man kahds nedohmajohht ar aufstu.

uhdeni buhtu nolehjis, es tà ne buhtu farahwees. Es aismirfu swilpoh, ne warredams luhpas kuffinaht; fahjas drebbeja; plinte man tik tik no kamneefcheem ne nokritte. Tè jau stahw tas beedeklis mannis preefschà! Bet kas tahds? — Gan drihs fà zihweks isfattijahs, bet galwà iszehlahs winnam bukka raggi; deggus bij winnam par sprihdi garsch, mutte tik patt platta; azzis, leelas fà sohschu pauti, spihdeja fà ugguns; pirkstu gallà bij winnam aplan garri naggi, fà ehrgtam. Rà man rahdijahs, stahweja winsch us sirga fahju. Johsta weetà bij winsch aptihts ar negantu tshuhifku; tèflaht bij winsch wisfpahr pluschkains fà lahjis. Tà stahweja winsch mannis preefschà! Es mettu frustu us frustu, sauzu: Kas labbi garri, flawe Deewu to Kungu! — Tik fo scho wahrdu biju isfazzjis, nehme winsch kauft, fà wilku-perreklis un laide negantu sehwele smakku. Es biju pufs mirris, dohinadams: Tas winsch irr! Tas irr tas dshwais welns! — Patlabban atfrehj nejauschi fà wehjsch garr muhra stubri wirsneeks, pawaddihts no pahru Kasakeem, nahfdams wakts weetas pahrluhfoht. Schis, fà jau Kreewu wirsneeks, drohshfirdigs buhdams, kriht ar faweem Kasakeem tam beedeklam wirfù, gahsch winnu pee semmes, nem winnu pee mehnes ffaidruma israudsiht. Un kas winsch tahds? — Pasihstains laupitais, kas ne fem no zettuma isbehdsis un ar faweem sagla beedreem weenà pagrabbà tahs wezzas pils eefohrtelejees. Muddigi Kasaki seen winnu, wedd blehdi us pilsatu, nodohd winnu polizes waktei. Dhtrà rihtà tohp tas ehrmotais preefsch teefas wests. Schi spreesch, fa winnu, pirms atkal zettumà mett, buhs ar wissu sawu ehrmigu apgehrbu par apsmeeflu us turgus plazzi pee kahka stahdiht. Tas noteek. Un ak tarou smeeflu, kas nu landim bij! Wels pee kahka! Wels pee kahka!! fauz tee fhattitaji faufdami un apmehd krahpineeku. — Tà wezzais saldats. —

Woi ne teizu? fauz zeldamees Prachtneeka Kahrliis, woi ne teizu, fa pasaulè dauds krahpschanas? Brähli! woi wehl tizzeseet eefsch wellu? — Ne tizzesim! — Pareist!

— — o — —

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Gohdibas, ta Patwaldineeka wissu Kreewu u. t. j. pr., no Lukumes aprinka teefas scheit tohp sinnam darrihts, fa ta pee schihs teefas eefuhita grahamata, kurrà tas nomirris Jaunas Mofkas muischas meldermeisteris Joachim Friedrich Zende par sawahm mantahm nofazzjis, tanni 28tà Juhni deenà schi gadda taps walkà plehsta un pasluddinata.

Lukkumè 1mà Juhni 1826.

(L. S. W.) L. von Kleist, aprinka teefas kungs.
(Nr. 475.) Sikehrs George Paul.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis u. t. j. pr., tohp no Pohpes pagasta teefas wissi parradu deweji to diwju Pohpes fainneeku Remnes Dahwa un Leijas Anfa, kas paschi sawas mahjas parradu deht nobewuschi un par kurre mantahm tadeht konkurse spreessta, zaur scho teefas fluddinafchanu aizinati, lat wiswehlakt tanni 23schà Juhli schi gadda teizahs, un tad sagaida, fo teefa pehz liffumeem spredihs.

Pohpe 22trà Meija 1826.

+++ Krehkes Frizz, pagasta wezzakais.
Katterfeld, pagastia teefas stihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Gohdibas, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis u. t. j. pr., tohp no Prawinges pagasta teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee tahs mantas ta islikta Prawinges fainneeka Muzzeneeka Mikkela buhtu, us aizinati, wiswehlakt lihds 12tu Augusta mehnescha deenu schi gadda pee schihs pagasta teefas atsauttees, kas tas weenigais un isflehgschanas termins buhs un pehz kurra neweens ne taps wais dshrehts un peenems. To buhs wehrà nemt! —

Prawinges pagasta teefa 12tà Juhni mehnescha deenà 1826ta gadda.

Selle Lehrum, pagasta wezzakais.

J. C. Salpius, pagasta teefas stihweris.

* * *

No Brufnes pagasta teefas wissi parradu deweji ta Brufnes fainneeka Austa Wehrtula, kas sawu mahjas waldischanu atdewis, un par kurra mantahm magasihnes parradu un truhkdama inventariuma labbad zaur schihs teefas un deenas spreedumru konkurss nolikts, tohp aizinati, lai, pee saubefchanas sawas teefas, lihds 4tu Augusta schi gadda pee schihs teefas ar sawahm prassifchanahm peeteizahs, jo tas

par to weenigu un isflehgſchanaſ terminu noliktſ
irraid. Druknoſ pagasta teefa 28tâ Meija 1826. 3

††† Etubur Mahrin, pagasta wez-
zakais.

(Nr. 26.) M. Lipping, pagasta teefas ſrihweris.

Pehz ſpreeduma tahs Ribdeles muifchas pagasta
teefas tohp wiſſi, kam kahdas taiſnas praſſiſchanaſ
pee ta zittahrtiga ſaimneeka Puhru Mikkela buhtu,
kaſ ſawas mahjas, neſpehziabas dehl, patſ nodewis, un
par kurra mantu konkurse ſpreesta, ar ſcho teefas
fluddinaſchenu aizinati, lai wiſwehlaki lihds 3ſchu
Zuhli mehneſcha deenu ſchi gadda pee ſchiſ pagasta
teefas peeteizahs.

Ribdelu muifchas pagasta teefa 24tâ Aprila deenâ
1826. 2

††† Weide Mahrin, pagasta wezzakais.

††† Leies-Gihge Mikkell, peeſchetais.

Karl Fried. Rappeller, pagasta teefas ſrihweris.

Kad pehz Kurſemmes waldischanaſ pawehleſchanaſ
wiſſeem pagasta lohzeleem, kaſ us atlaifchanaſ
ſihmehm, jeb arri bes tahm, par nowaddu isgah-
juſchi, lihds 21mu Zuhni 1826, iffatram kur peederr,
few meldetees buhs un ſihmes par to mekleht, ka tee
no jauna uſrakſtiti, jeb teem paſcheem wehlehts tap-
pis zittur peerakſtitees — kad tohp no Preekules pa-
gasta teefas wiſſi no ſchi nowadda isgahjuſchi, un
daubſfahrſigi ar atlaifchanaſ ſihmehm iſlaifſi zilweki,
tik labb wihrifſchu ka ſeewiſchu kahrtas, lihds 21mu
Zuhni ſchi gadda, dehl tahs jaunſ uſnemſchanaſ
preekſchâ aizinati, ka iſweens pee laifa few no jauna
warr likt peerakſtitees, jeb ſihmi par to iſrakſtiſchenu
nemt.

Preekule 26tâ Meija mehneſi 1826. 2

(S. W.) Uhdam Zahn, pagasta wezzakais.

(Nr. 137.) F. Sander, pagasta teefas ſrihweris.

Us pawehleſchenu tahs Zeiſerifkas Majesteetes,
ta Patwalbineeka wiſſas Kreemu Walfis u. t. j. pr.,
tohp no Ilgenu pagasta teefas ſinnams darrihts, ka
pee ſchiſ nowaddas ſaimneeka Diſchgaila Kriſta
weena, diwju gaddu wezza dſeltana fehwe tai imâ
ſchi mehneſcha deenâ peeſlihdusi. Kam ta peederr,
tohp aizinati, feſchu neddelu ſtarpâ no appakſch-
peemimetas deenas, prett atlihdſinaſchanaſ to iſdoh-

ſchenu, ſcho fehwi prettim nemt. Ilgenes pagasta
teefa 30tâ Meija mehneſcha deenâ 1826. 2

(S. W.) ††† Meſchbehtul Jurriſ, pagasta wez-
zakais.

(Nr. 34.) Fr. Rohrbach, pagasta teefas ſrihweris.

Trihſpazmit daſchadi ſeewiſchu laſſati, ka arriſan
weens naſis un zittas kulleſ un maſſi, kurri pee ſchiſ
teefas, kaſ no weena ſagla pee wiſna behgſchanaſ
atſtahtas, nodohſi tappuſchi, buhs, tadehl ka taſ
kam wiſni peederr lihds ſchim few naw peeteizees,
tanni 28tâ Zuhni ſchi gadda pee ſchiſ teefas uhtropê
pahrdohſteem tapt. Taſ tohp zaur ſcho teem, kam
pirkt patihk, ſinnamu dohts.

Krehna Wirzawas pagasta teefa 29tâ Meija 1826.

Gindul, pagasta wezzakais.

(Nr. 149.) F. Henko, pagasta teefas ſrihweris.

Zittas fluddinaſchanaſ.

Wiſſahm muifchas waldischanaſ un pagasta tee-
ſahm, appakſch kurrahm laudiſ mahjo, kaſ pee Franka
Seffawas peederr, tohp luhgtſ, ſchohs laudiſ, ja
winneem parahdiſchana newaid, kad wiſni pee ſchiſ
uſnemſchanaſ jau peerakſtiti irr, bes kawefchanaſ un
wiſwehlaki lihds 21mu Zuhni mehneſcha deenu ſchi
gadda pee Franka Seffawas pagasta teefas aiſſtelleht.
Seffawa 12tâ Zuhni 1826.

Diwjas mohdereſchanaſ, weena no peezeſmit
feſchahm un ohtra no ſſchetrdeſmit diwjahm ſlauza-
mahm gohwim tohp no ſcheem Jahneem 1826 Blan-
kenfeldeſ muifchâ us arrenti iſdohſtas. Kam tahdas
patihk uſnemt, lai eekſch Blankenfeldeſ pee tahs mu-
iſchas waldischanaſ peeteizahs. 1

Kaſ no jauneem ſehneem ar patihſchenu par kureera
puifi gribb eet deeneht un kaſ geldigs irraid, taſ
warr dabbuht weetu pee Dohbeles paſteſkunga
Ewers. 2

Tanni nakti no 26tas us 27tu deenu Meija mehne-
ſcha ſchi gadda tam Keel-Behrſes ſaimneekam Wal-
bahrt Jurrim no gannibahm ſirgs, 7 gaddu wezs,
falbes ſpalwas, ar bleſſiti peerê un pinkaineem farreem
us labbo puſſi, trihs kahjas baltas, irr noſagts.
Kaſ no ta ſagta ſirga pee Keel-Behrſes pagasta teefas
taiſnu ſinnu warr doht, taſ dabbuhs pateizibas maſſu.
††† Walbahrt Jurriſ, ſaimneekſ no Keel-Behrſes.

I ſt zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 248.